

אז מה למדנו השבוע?

השבוע לומדים סימנים ז'-ח' באגרת הקודש (החלק הרביעי בתניא)

סימן ז' - חלקנו וגורלנו

לעני והדר מצלי", ובזכות זה היה זוכה בתפילה לגילוי אלוקות, כמו שכתוב "אני בצדק אחזה פניך", בזכות הצדקה זוכה לחזות בפנימיות.

גילוי זה הוא כביכול שכר על מתן צדקה, אלא שלא מובן כיצד זהו השכר, הרי מידתו של הקב"ה היא מידה כנגד מידה, האדם נתן לעני פרוטה והחיה אותו בעולם הזה, היה צריך להיות שהקב"ה יחזיר לו באותה מידה ויחיה אותו בעולם הבא. אך מרבי אליעזר משמע שקיבל גילוי אלוקות כבר בעולם הזה, בזמן התפילה.

כדי לענות על שאלה זו מסביר את תהליך הזריעה והצמיחה בגשמיות המהווה משל לפעולה הרוחנית של צדקה.

המשל - כאשר זורעים זרע באדמה התהליך הוא שתחילה הזרע כלה ונרקב לגמרי, ורק אחר כך מתחיל לצאת צמח שלא היה קיים בזרע (לא באיכות ולא בכמות), ומה שמצמיח הוא כוח הצומח (כוח ההצמחה) הקיים באדמה, ומכאן שמה שהצמח שצומח בפועל הוא באין ערוך מהגרעין הנרקב בבחינת 'יש מאין'.

ולכאורה אם הצמיחה היא בזכות כוח ההצמחה לשם מה יש צורך בזריעת הזרע, אלא שהזרע הוא רק הגורם המעורר את כוח הצומח - המצמיח צמח חדש.

ההנמשל - מתן הצדקה הוא רק ההתעוררות התחתונה (אתערותא דלתתא) פעולת האדם, המעוררת את המשכת חסד השם, וגילוי אורו יתברך למטה, שהם באין ערוך לפעולה של נתינת צדקה (בכמות ובאיכות).

ולכן כתוצאה מזריעת הצדקה צומחות ישועות, היינו נמשך גילוי אלוקות, כמו ישועה שמהפכת את המצב הקשה לטוב, מהפכת את החושך לאור.

ובפרט בצדקה לעניינים ואנשים שבארץ ישראל, המכוונת כנגד הארץ העליונה ואז זריעת הצדקה 'נקלטת' תיכף ומיד ממש.

באגרת זו מבאר את קטע התפילה "אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו", ומתחיל מהלשון 'חלקנו'. לכאורה לא שייך לומר שהקב"ה מתחלק לחלקים. ומסביר כי הקדוש ברוך הוא כשמו כן הוא, הוא קדוש - מובדל ונעלה מהעולם, אבל הוא גם ברוך - נמשך לתוך העולם. כלומר, הקב"ה בעצמו 'מהותו ועצמותו' אמנם נמצא בכל מקום, אך אינו נמשך ומורגש בעולם. לעומת זאת 'זיוו והודו', ההארה שיוצאת ממנו ועוברת צמצומים רבים נמשכת ומחיה את העולם.

צמצומים אלו 'מחלקים' את ההארה באופן כללי למיני המשכות שונות במספר תרי"ג (613) כנגד תרי"ג מצוות התורה, וכנגד תרי"ג אברי האדם - רמ"ח (248) אברים ושס"ה (365) גידים. כאשר התכלית של כל הצמצומים היא האדם עצמו, שלמענו נברא העולם.

החלוקה לתרי"ג היא חלוקה כללית, אך בפרטיות החלוקה היא לעוד פרטים רבים עד אין קץ, בדומה לתרי"ג מצוות המחלקות לריבוי הלכות בלי סוף.

הארה זו שמאירה לנו נקראת בשם 'חלק'. וזהו פירוש "מה טוב חלקנו" שלכל אחד יש את החלק שלו בתורה ומצוות כלומר אותה הארה ששייכת במיוחד אליו, אותה מצווה שבה הוא צריך להיות זהיר במיוחד, כפי שמסופר בגמרא על רבה שהיה זהיר דווקא במצוות ציצית כיוון שהייתה החלק שלו. וב'חלק' זה יש הבדל בין דור לדור ובין נשמה לנשמה.

וכיצד נקבע מה החלק של כל אחד? זהו בחינת 'גורלנו', שכשם שהגרלה אינה נעשית על פי הגיון אלא למעלה מטעם ודעת, כך החלק בתורה של כל אחד אינו על פי הגיון אלא בבחינת גורל.

סימן ח' - זרע צדקות מצמיח ישועות

באגרת זו מבאר עניין נוסף במצוות הצדקה, ומסביר מדוע נאמר לשון זריעה על צדקה. על רבי אליעזר נאמר כי קודם התפילה היה נותן פרוטה לצדקה "רבי אליעזר יהיב פרוטה

אל תוך התניא

סימן ז'

וכמו שכתוב א-ל הוי' ויאר לנו

ודוגמתו למטה הוא בחינת הגורל ממש

שאינו על פי טעם ושכל מדוע זוכה בגורל זה או אחר, אלא כך נקבע מלמעלה. זה העניין של "מה נעים גורלנו", שהחלק היפה, החלק בו יש את ההתגלות האלוהית המיוחדת לאותה נשמה, הוא עניין של גורל - למעלה מטעם ודעת.

מפסוק זה לומדים ש'א-ל' הוא לשון הארה. לפי זה ניתן להבין מה שנאמר על יעקב "ויקרא לו א-ל אלוהי ישראל" שיעקב קרא והמשיך להתגלות מההארה הכללית של אור אין סוף, הכלל המכיל בתוכו כל הפרטים שבתורה ומצוות - שההתגלות תאיר בנשמתו.

סימן ח'

אבוך במאי זהיר טפי?

הנקרא בשם "העלאת מיין נוקבין" בכתבי האריז"ל

שה'נוקבא' ה'מקבל' מעלה 'מיין נוקבין' (=מים נקביים), כלומר הוא יוצר כלי שבו יומשך שפע מה'דכר', מהזכר והמשפיע. כך גם במשל הזריעה והצמח. כוח הצומח הוא כוח רוחני הכולל את כל סוגי הפירות, וכן מצד רוחניותו הוא למעלה מאשר להצמיח פירות גשמיים, אם כך כיצד קורה שכוח זה יורד מדרגתו הרוחנית הגבוהה ומצמיח בפועל אילן ופירות גשמיים, וכן מדוע מגרעין של תפוח יוצא דווקא תפוח ולא צמח אחר?

הגמרא (שבת קיח, ב) מספרת שרבי יוסף שאל את רב יוסף בן רבה, באיזו מצווה אביך נזהר יותר (אבוך במאי זהיר טפי?) וענה לו במצוות ציצית. וסיפר לו שיום אחד עלה במדרגות ונקרע לו חוט אחד של הציצית ולא זז משם עד שהביאו לו ציצית מהודרת.

שישים המה מלכות, שמונים פילגשים ועלמות אין מספר

שישים המה מלכות - שישים מסכתות (שבתלמוד).
שמונים פילגשים - שמונים ברייתות (דברי חז"ל שלא נכללו במשנה).

עלמות אין מספר - אלו אין סוף הלכות שהתחדשו מאז חתימת המשנה.

הרי זו פעולתה של 'העלאת מי' (=מיין נוקבין) של הגרעין, המעוררת את כוח הצומח שיתגלה בצמיחה בפועל, ומשפיעה שיצמח אותו מין פרטי שבדוגמת הגרעין שנזרע.

כיצד נאמר שיש שישים מסכתות בתלמוד והלא יש שישים ושלוש? אלא שלוש המסכתות העוסקות בדיני נזיקין - בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא - נוספות כמסכת אחת ומסכת מכות נוספת יחד עם מסכת סנהדרין, וכך יוצא שישנן 60 מסכתות.

זרח בחושך אור לישרים, חנון ורחום וצדיק

על ידי שהאדם הוא צדיק, היינו שעושה צדקות ונותן צדקה בחסד ובאהבה, גורם לאור השם שיזרח עליו ויאיר את נשמתו שנמצאת בתוך החושך של הגוף.

גם נשי ובנות ישראל חייבות בלימוד התניא

"והנה עניין לימוד התניא נוגע גם לנשי ובנות ישראל, כמדובר כמה פעמים שגם נשים חייבות בלימוד החסידות, שהרי ישנן שש מצוות שחייבם תמיד (א. להאמין בה'. ב. שלא להאמין זולתו. ג. לייחדו. ד. לאהבה אותו. ה. ליראה אותו. ו. שלא לתור אחר מחשבת הלב וראיית העיניים) קיום מצוות אלו בפועל נעשה על ידי לימוד החסידות. כמו שכותב הרמב"ם (פרק ב' הלכות יסודי התורה בתחילתו): "האיך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהם חכמתו שאין לה ערך ולא קץ וכו'", הרי זה פסק דין מפורש מהרמב"ם שנשים חייבות בלימוד החסידות, ועל אחת כמה וכמה בלימוד התניא שעל ידי זה יודעים כיצד לעבוד את השם... ובזה חייבים אנשים ונשים בשווה, בלי שום חילוק כלל."

(הרבי מה"מ, תורת מנחם - התוועדויות תשמ"ב ח"ג עמוד 1246)

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) לע"נ הרה"ח ר' משה בן יוסף חיים חזקיהו ז"ל
להקדשות 054-9770959 | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד